

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 585/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen oppilaiden oikeudesta osallistua uskonnollisiin tilaisuuksiin

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Reijo Hongiston /sin näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 585/2018 vp:

Onko asiassa vastuullinen valtioneuvoston jäsen tietoinen, että joissakin kouluissa on oppilaita kielletty laulamasta perinteistä joulu- ja suvivirttä ja tällä tavalla asetettu kristinuskoa tunnustavat oppilaat muita uskontoja tunnustavien oppilaiden kanssa eriarvoiseen asemaan ja

mihin toimiin vastuullinen ministeri ryhtyy varmistamaan sen, että jokaisella oppilaalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet julkisesti tunnustaa omaa uskonnollista vakaumustaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Päiväkotien ja koulujen juhlissa saa laulaa Suvivirren ja Enkeli taivaan.

Uskonnot ja uskonnollinen perinne ovat osa maailman ja elämän rikkautta. Niitä saa ja pitää käsitellä myös koulussa. Ne ovat osa kulttuuriamme ja juhlaperinnettämme.

Oman uskonnon tuntemuksen ja uskontojen lukutaidon merkitys korostuu tänä päivänä entisestään, kun Suomen uskonnollinen kuva monimuotoistuu. Parhaimmillaan uskontojen tuntemus voi ehkäistä ääriajattelua, vahvistaa tervettä identiteettiä ja lisätä ymmärrystä muista uskonnoista.

Uskonnonvapautteen kuuluu vapaus harjoittaa uskontoa ja tuoda sitä esille. Siihen kuuluu oikeus uskonnolliseen kasvatukseen. Samalla uskonnonvapaus edellyttää, että ketään ei omantuntonsa vastaisesti velvoiteta osallistumaan uskonnon harjoittamiseen.

Myös koulujen toimintaa säätelee Suomen perustuslain 11 §:n määrittelemä uskonnon ja oman tunnon vapaus. Koulussa kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen, kuten jumalanpalvelukseen, uskonnolliseen päivänavaukseen tai uskonnolliseen konserttiin. Opetushallituksen vahvistamien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti opetus on oppilaita uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamaton.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 585/2018 vp

Perustuslakivaliokunnan arvion mukaan Suvivirsi kevätjuhlassa tai Enkeli taivaan koulun joulujuhlassa ei yksinään tee juhlasta uskonnon harjoittamista (PeVM 2/2014). Seurakuntien joulukirkot taas ovat uskonnon harjoittamista. Nekään eivät ole kiellettyjä, ja kannustan kouluja ja seurakuntia yhteistyöhön selvillä pelisäännöillä: uskonnollisista tilaisuuksista tulee kertoa lasten huoltajille riittävän ajoissa ja on huolehdittava, että tarjolla on muukin vaihtoehto niin, ettei lapsille synny ulkopuolisuuden kokemuksia.

Tämä vastaus pohjaa eduskunnan perustuslakivaliokunnan mietintöön ja siihen perustuvaan Opetushallituksen kouluille antamaan ohjeistukseen.

Opetushallitus on päivittänyt ohjeen perusopetuksen uskonnon ja elämänkatsomustiedon sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä uskonnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa viime vuoden alussa. Ohjeessa kuvataan, miten uskonnon ja omantunnon vapautta koskevat säännökset Suomen perustuslaissa (731/1999), perusopetuslaissa (628/1998) ja muussa lainsäädännössä tulee ottaa huomioon esi- ja perusopetuksen katsomusaineiden opetuksessa sekä mahdollisia uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia sekä niille vaihtoehtoista toimintaa järjestettäessä.

Helsingissä 18.2.2019

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen